



Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Türkiye'nin Döngüsel Ekonomiye Geçiş Potansiyelinin Deđerlendirilmesi için Teknik Destek Projesi

EuropeAid/140562/IH/SER/TR

Türkiye'de Depozito alışmaları

Dr. Zübeyir Dedeođlu
Bařkan Yardımcısı
Türkiye evre Ajansı

Faaliyet 3.2.4. Döngüsel Ekonomide Entegre Atık Yönetimi Eđitimi
10-11 Ekim 2024 Ankara



TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE
İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI



TÜRKİYE ÇEVRE AJANSI

Türkiye'de Depozito Yönetim Sistemi Çalışmaları

11.10.2024



TURKIYE
YUZYILI



TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI





Türkiye Çevre Ajansı (TÜÇA);

30/12/2020 tarihli ve 31350 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan **7261 Sayılı Türkiye Çevre Ajansının Kurulması ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun** ile kurulmuştur.

Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere Bakanlıkla ilgili, tüzel kişiliği haiz, bu Kanunda belirtilen hususlar dışında özel hukuk hükümlerine tabi kamu kurumudur.

Bu Kanunun amacı; çevre kirliliğini önlemek ve yeşil alanların korunmasına, iyileştirilmesine ve geliştirilmesine katkı sağlamak, **döngüsel ekonomi ve sıfır atık yaklaşımı doğrultusunda kaynak verimliliğini artırmak ile ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulmasına, işletilmesine, izlenmesine ve denetimine yönelik faaliyetlerde bulunmak üzere Türkiye Çevre Ajansının kurulmasıdır.**



2872 Sayılı Çevre Kanunu;

Depozito:

Ek Madde 12- (Ek:29/11/2018-7153/8 md.)

Çevre kirliliğinin önlenmesi amacıyla Bakanlık, belirleyeceği ambalajlar ve ürünler için depozito uygulamasını 1/1/2022 tarihinden itibaren zorunlu tutar. Bu doğrultuda, depozito kapsamındaki ürünlerin satışını gerçekleştiren satış noktaları depozito uygulaması toplama sistemine katılım sağlamakla yükümlüdür.

Depozito sisteminin uygulanmasına yönelik usul ve esaslar ile sisteme ilişkin teminatlar ve ücretler Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

(Ek fıkra:24/12/2020-7261/19 md.) Zorunlu depozito uygulamasına tabi tutulan ürünlerin üreticileri, ithalatçıları ve piyasaya sürenleri ile depozito kapsamındaki ürünleri tüketicilere/kullanıcılara sunan toptan ya da perakende satış birimleri; depozito sisteminin kurulması, işletilmesi ve izlenmesine yönelik idari, mali ve teknik yükümlülüklerini yerine getirmek zorundadırlar.



7261 Sayılı Türkiye Çevre Ajans Kanunu;

Ajansın faaliyetleri

MADDE 4 – (1) Ajansın, Bakanlıkça belirlenen çevre strateji ve politikaları doğrultusunda yapacağı faaliyetler şunlardır:

- a) Depozito yönetim sistemini kurmak, kurdurmak, işletmek veya işlettirmek; ilgili tarafların depozito yönetim sistemine dâhil olmasını sağlamak ve bunların yükümlülüklerini belirlemek ile Bakanlıkça belirlenen depozito bedeli, ücret ve teminatları almak ve iade etmek.
- b) Bakanlıkça depozito uygulamasına zorunlu olarak tabi tutulan ürünlere yönelik depozito yönetim sistemi altyapısının oluşturulmasına, uygulanmasına, izlenmesine yönelik izin ve onay işlemleri dâhil gerekli idari düzenlemeleri ve tedbirleri uygulamak ve gerekli kontrolleri yapmak.
- c) Çevrenin iyileştirilmesine yönelik olarak faaliyetlerde bulunmak.
- ç) Sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına ve uygulanmasına katkı sağlamak.
- d) Geri kazanılabilir ürünlerin kullanımları sonrası ülke ekonomisine kazandırılmasına ve geri kazanılabilir atıkların yönetimine ilişkin faaliyetlere katkı sağlamak.



Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği (R.G Tarihi: 26.06.2021 / 31523;

Ajansın görev ve yetkileri

MADDE 8 – (1) Ajans, Bakanlık tarafından belirlenen politika ve stratejiler doğrultusunda **depozito sistem yöneticisi olarak** depozito yönetim sisteminin kurulması ve işletilmesine, sistemde yer alan tüm paydaşların ve bunların yükümlülüklerinin belirlenmesine; izin, onay ve yetki verme işlemlerine; sistemin takip ve kontrolünün sağlanmasına ilişkin idari, mali ve teknik hususları düzenlemekle ve yönetilmesini sağlamakla görevli ve yetkilidir.

(2) Ajans, Bakanlığın **genişletilmiş üretici sorumluluğu** politika ve planları kapsamında yapılan gönüllü anlaşmalara istinaden; ambalaj üreticileri, tedarikçileri ve piyasaya süren işletmelerin sorumluluklarını ve yükümlülüklerini yerine getirmelerini sağlayabilir, destek olabilir, bu sorumluluk ve yükümlülüklerin devrini alabilir.

YÜRÜTÜLEN ÇALIŞMALAR (2021-2024)



Çalıştaylar

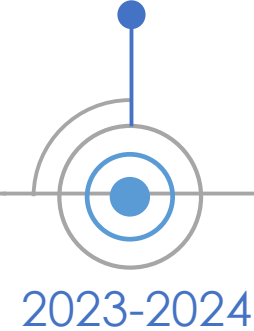
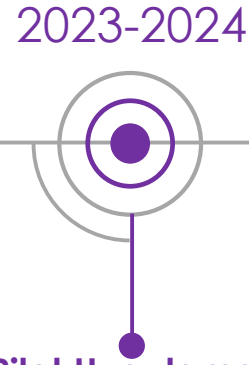
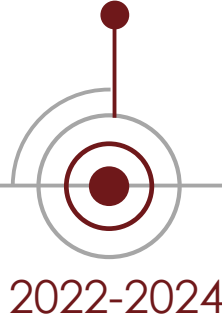
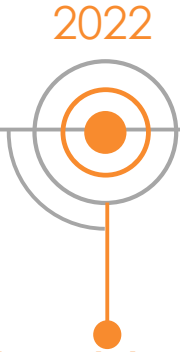
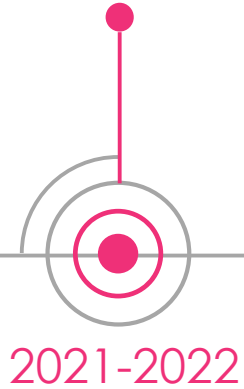
Depozito Bilgi Yönetim Sistemi (DBYS) Altyapı ve Geliştirme Çalışmaları

Depozito Saha Yönetim Sistemine (DSYS) Yönelik Planlamalar

- Aralık 2021/TOBB Depozito Çalıştayları
- Aralık 2022/TÜÇA Proje Çalıştayları

- **Zorunlu Depozito Yönetim Sistemi Uygulamalarına İlişkin Usul ve Esaslar 2022**
 - Darphane ile işbirliği protokolü-Mayıs 22
 - DYS işaretli ambalajların piyasada yer almaya başlaması-Haziran 23
 - DBYS'nin geliştirme ve iyileştirme çalışmaları-2024

- Saha operasyonlarına ilişkin uygulama modelinin belirlenmesi
- İlgili kurum kuruluşlarla görüşülmesi
- GÜS kapsamında saha operasyonu kurgusu



Teknik Destek Projeleri

- Şubat 2022/DYS Nihai Kurgu ve Tahmini Maliyet
- Mayıs 2022/İade Noktası ve Doğrulama Tesisi İht.
- Ağustos 2022/Saha Operasyonları Süreçleri

Pilot Uygulamalar

- Haziran 2022/Bakanlık Ana Hizmet Binası
- Haziran 2022/Kızılcahamam Belediyesi
- 2024/Belirlenecek il ve ilçe merkezlerinde pilot uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik planlama süreci

Depozito Katılım Bedeli Uygulamasına Geçiş

Kasım 2023/GEKAP Usul ve Esas değişikliği çerçevesinde sistem üzerinden DEKAB beyan ve ödeme işlemleri devreye alınmıştır.



- Zorunlu Depozito Sistemi kapsamına alınan ambalajların türü, hacimleri ve ürün sınıfları belirlendi,
- Depozito Bilgi Yönetim Sistemi (DBYS) tanımlanarak bu sistemin tasarlanması, devreye alınması, işletilmesi ile destek-bakım hizmetlerinin sunulmasında Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünün Ajans tarafından yetkilendirildiği belirtilmiştir.
- Depozito Saha Yönetim Sistemi (DSYS) ve DSYS Operatörü tanımlanmıştır.
- DSYS'ye yönelik yapılacak işlerin planlandığı ve takvimlendiği, Ajansın belirlediği süre ve süreçlerde DSYS Operatörü tarafından hazırlanarak sunulan ve Ajans tarafından onaylanan Depozito Saha Uygulama Planı (DESUP) tanımlanmıştır.
- Sistem kapsamındaki barkod kullanımları ile DYS logosunun kullanımına ilişkin esaslar ve sistem kapsamındaki ambalajların fiziksel gereksinimlerine ilişkin esaslar belirlenmiştir.
- Bakanlık ve İl Müdürlüğü, Ajans, DBYS Operatörü, DSYS Operatörü, Piyasaya Süren ve Satış Noktalarının görev, yetki ve yükümlülükleri belirlenmiştir.
- Zorunlu depozito yönetim sistemi kapsamına alınmış olan ambalajların sağlaması gereken kriterlerin ve kriterleri sağlayan ambalajların onay işlemlerinin Darphane tarafından DBYS üzerinden yürütüleceği ifade edilmiştir.
- Sistem kapsamında kullanılacak iade noktalarına, makine ve ekipmanlara ve doğrulama tesislerine ilişkin esaslar ve asgari kriterler belirlenmiştir.
- Sistemin mali unsurları ifade edilerek genel mali hususlar belirtilmiştir.



KAPSAMDAKİ AMBALAJLAR VE ÜRÜN SINIFLARI

Ürün/ Ambalaj	1. Sınıf	2. Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf
İçecek / Gıda 0,1- 3 Lt; • PET şişe • CAM şişe • ALÜMİNYUM şişe/kutu • HDPE • KOMPOZİT • Diğer	<ul style="list-style-type: none">• Alkolsüz içecekler (kola, aromalı ve/veya meyveli içecekler, aromalı ve/veya meyveli doğal mineralli içecekler, aromalı su, tonik, diğer meşrubatlar vb.)• İçme ve kaynak suları• Doğal mineralli sular• Aromatize edilmişler dahil alkollü ve alkolsüz biralalar• Malt içecekleri• Enerji içecekleri• Sporcu içecekleri	<ul style="list-style-type: none">• Meyve oranı %50 ve altında olan meyve suları/nektarları	<ul style="list-style-type: none">• Meyve oranı %50'nin üstünde olan meyve suları /nektarları• Süt ve içilebilir özellikteki süt ürünleri	<ul style="list-style-type: none">• Şaraplar, distile ve damıtma yoluyla elde edilen alkollü içecekler• Diğer/ tanımlanmamış içecekler• Diğer tanımlanmamış sıvı gıdalar



Kapsamdaki ambalajlı ürünlerin DBYS'ye kayıtları gerçekleştirilmiş olmalıdır.

Cam, pet ve alüminyum ambalajlarla piyasaya arz edilecek 1. sınıf ürünlerin piyasaya sürenleri tarafından;

- **1/1/2023 tarihi itibari ile** DBYS üzerinden tescil sürecini başlatmaları zorunludur.
- Tescil edilmiş ambalajlı ürünler **1/8/2023 tarihinden itibaren** piyasaya sürülmeye başlanır.
- **1/1/2024 tarihi itibari ile** DBYS üzerinden tescil edilmemiş ambalajların piyasaya sürülmesi yasaktır.

Piyasadaki mevcut ürünlerin satış noktalarında tüketicilere satışı/teslimi için süre bu ürünlerin raf ömrü kadardır.

2., 3. ve 4. sınıf ürünler için tescil işlemlerine ve depozitolu olarak piyasada yer almalarına ilişkin geçiş tarihleri Ajans tarafından ayrıca düzenlenmek sureti ile yayımlanarak yürütülür.

İki Aşamalı Yönetim Sistemi Kurgusu



DEPOZİTO BİLGİ YÖNETİM SİSTEMİ DBYS

A. Depozito Bilgi Sistemi

B. Ürün Baskı ve Takip Operasyonu

DYS İşaretili ambalaj/etiket üretimi & ambalaj tescil işlemleri

C. Mobil Uygulama ve E-Cüzdan Uygulaması

D. Destek Masası Hizmeti

E. Makine/Ekipman Üretimi/Tedarigi

DİM Okuyucusu & Ambalaj/Etiket üretim tesislerinde kullanılacak kontrol ve doğrulama ekipmanları & sahada ve manuel iade noktalarında kullanılacak el tipi kontrol ve doğrulama ekipmanları & Doğrulama Tesisinde kurulacak doğrulama ve sayma hatları

F. Makine/Ekipman Tescili ve DBYS Entegrasyonu

DBS'den Elde Edilen Veriler (Ekim 2024)

Kayıtlı Piyasaya Süren	527 adet (Pazar Payı %90)
Kayıtlı Ürün	6.171 adet
Kayıtlı Matbaa	171 adet
Yetkilendirilmiş Matbaa	65 adet
Üretilen DYS İşaretili Ürün	24.789.801.434



DEPOZİTO SAHA YÖNETİM SİSTEMİ DSYS

A. Altyapı

A1. Sisteme Ait DİM'lerin Temin/Tedarigi;

A2. Doğrulama Tesisleri İçin Ekipman Temin/Tedarigi

A3.El Terminalleri ve Diğer Ekipmanların Temin/Tedarigi

B. İşletme

B1. İade Noktaları Kurulumu ve İşletilmesi

Ekipman ve Yer Temini + Elektrik, İnternet ve Personel Temini

B2. Toplama ve Taşıma Operasyonları

Personel & Araç & Aktarma merkezleri

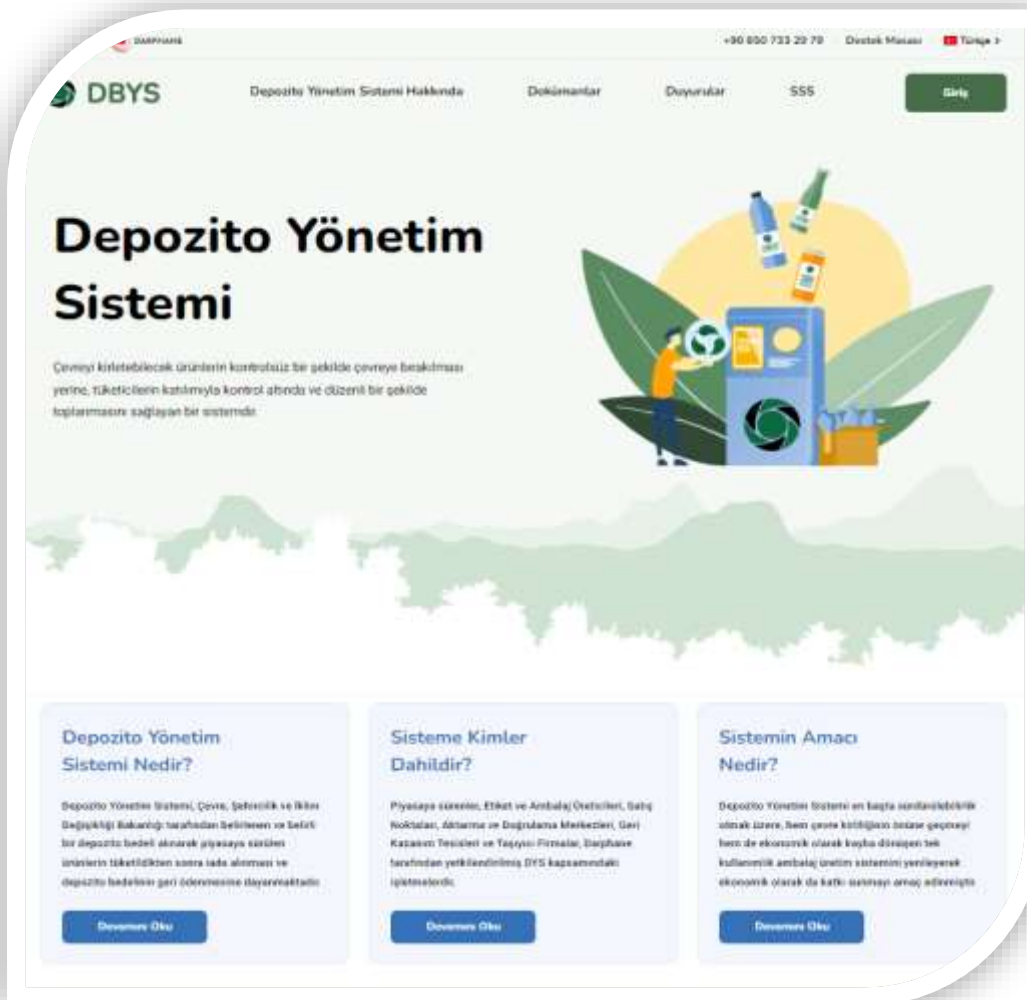
B3. İşleme ve Geri Kazanım

Doğrulama tesisi & Ambalaj geri kazanım tesisleri



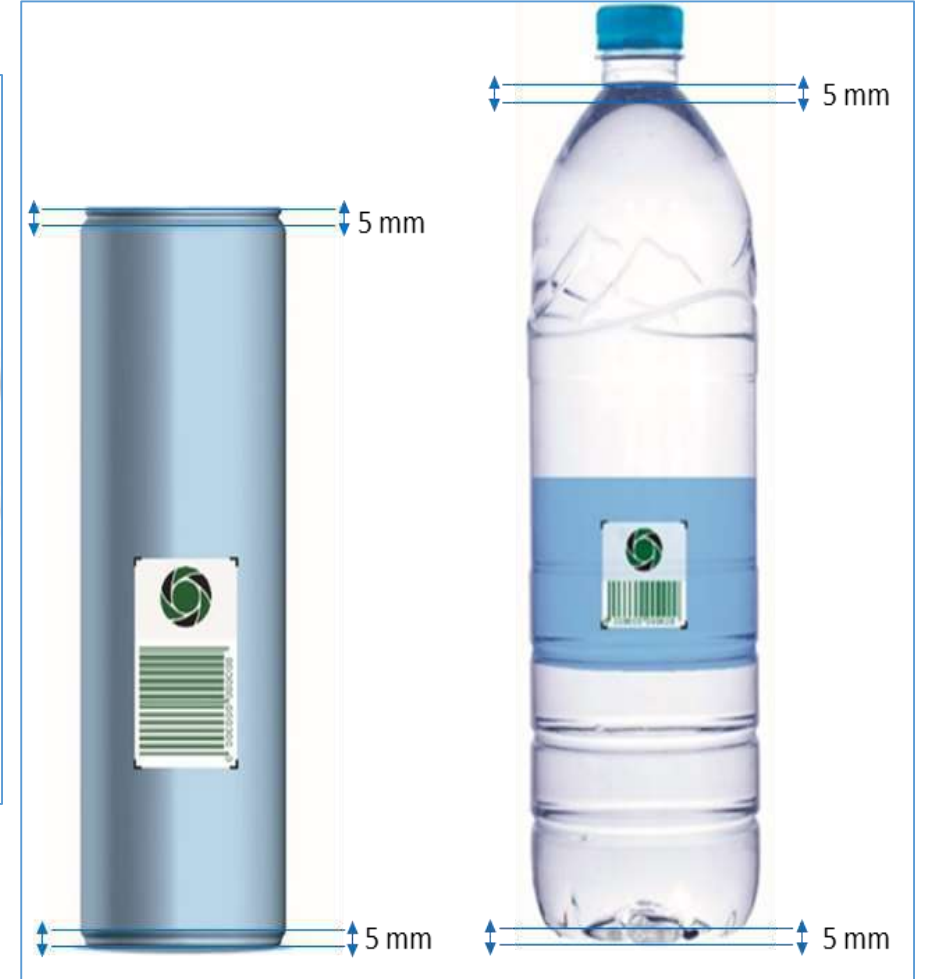
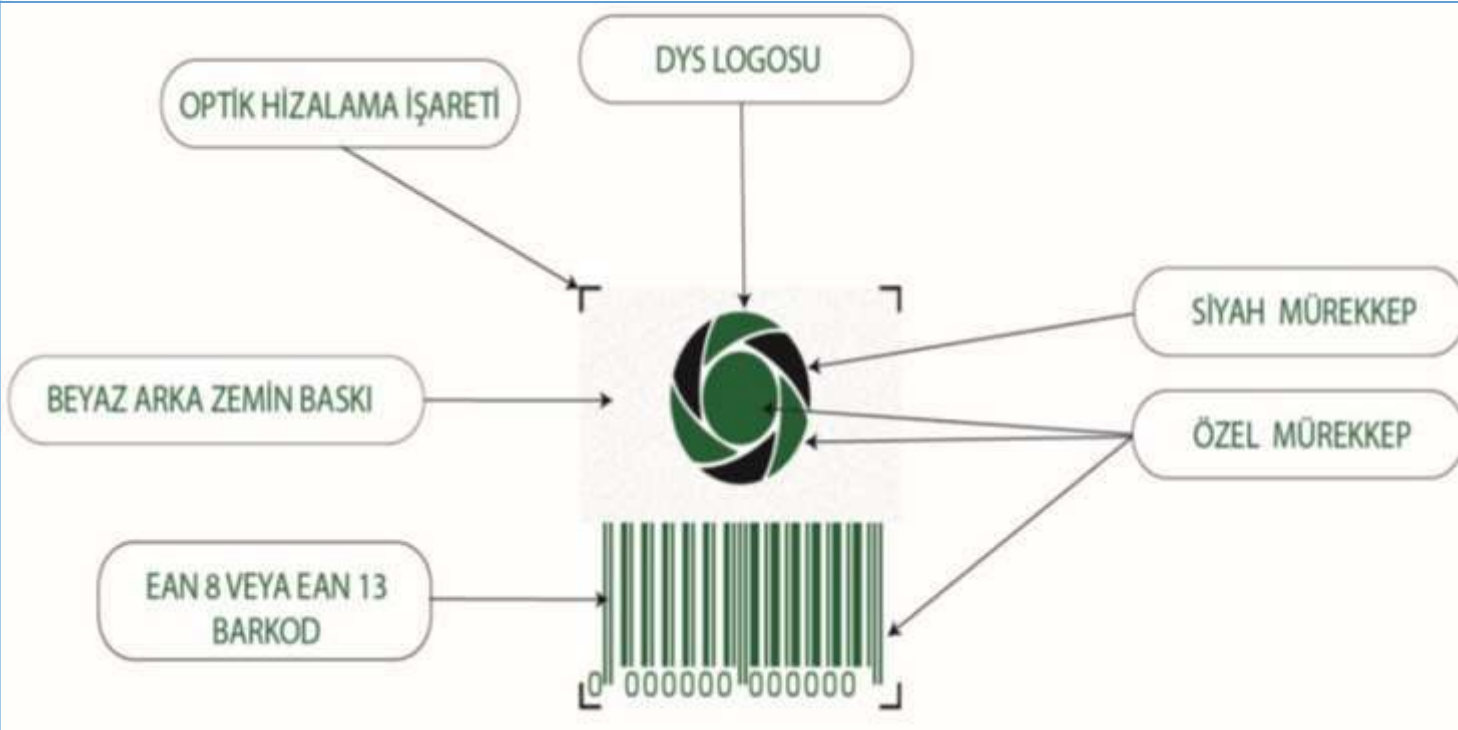
DEPOZİTO BİLGİ YÖNETİM SİSTEMİ

- Depozito Bilgi Yönetim Sistemi **web sayfası** kullanıma açılmış olup içeriğinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.
- Ambalaj/etiket tescil işlemleri için Darphane bünyesinde **Ambalaj Onay Merkezi** kullanıma açılmış ve tescil işlemleri başlatılmıştır.
- DYS logosu ve barkodu içeren **DYS İşaretinin** tasarımı ve uygulanmasına ilişkin kriterler yayınlanmıştır.
- DYS İşaretini basacak **Etiket/Ambalaj Üreticileri** yetkilendirilmiştir.
- **Destek Masası** hizmeti kullanıma alınmıştır.
- **DYS İşaretli Fire ve Atık Yönetim Prosedürü** yayınlanmıştır.
- **DYS işaretli ambalajlar** Haziran 2023 itibarıyla **piyasada yer almaya başlamıştır.**



- Piyasaya Süren ve Tedarikçisi
- Ambalaj/Etiket Üreticisi
- Ambalaj Onay Merkezi
- DİM Üreticisi
- Yönetici **modülleri kullanıma alınmıştır.**
- DYS işaretini **kontrol ederek doğrulayacak ekipmanlar geliştirilmiştir.**
- **DİM'lere ve DİM üreticilerine ilişkin** kriterler belirlenmiş ve kılavuzlar yayınlanmıştır.
- **Depozito Mobil Uygulaması** geliştirilmiştir.
- **E-Cüzdan** altyapısı oluşturularak Mobil Uygulamaya entegre edilmiştir.

SİSTEM KAPSAMINDA KULLANILACAK DYS LOGOSU VE YERLEŞİMİ

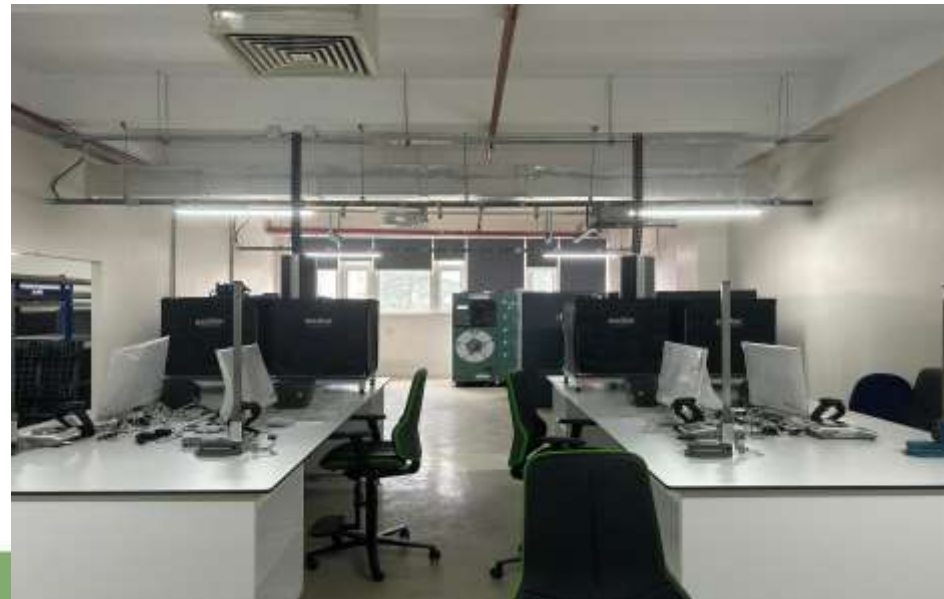




Ambalaj Onay Merkezi ve Uygulamaları

Ambalaj Onay Merkezi
Darphane'nin İstanbul Cevizli'de bulunan binası içerisinde kurulup devreye alınmıştır.

- Ambalaj tasarım düzenleme
- Ambalaj Teknik ve Fiziksel muayene
- Arşivleme ve depolama işlemleri yapılmaktadır.



Depozito Bilgi Yönetim Sistemi
Ambalaj Onay Merkezi Prosedürü



5. KARGO KABUL VE KONTROL MASASI

Fiziki muayene için numune talebi gerçekleştirilen ürünlerin, piyasaya sürenler tarafından Darphane' nin belirlediği koşullarda ve Darphane' nin belirttiği ambalaj onay merkezi yerleşkesine gönderimi sağlanmalıdır. Gönderilen numunelerin zarar görmeyecek şekilde paketlenmesi ve DBYS portalı üzerinden verilen başvuru numarasının paket içerisinde ya da üzerinde belirtilmesi gerekmektedir. Piyasaya sürenler, birden fazla yapmış olduğu başvuruyu aynı anda göndermesi durumunda karışıklık olmaması adına numunelerin ayrıştırılarak tanımlanmasından sorumludur.

Belirtilen koşullarda gönderilen numuneler, başvuru numarası DBYS portalı üzerinden doğrulama yapıldıktan sonra kargo kabul ve kontrol masasına alınacaktır. Kargo kabul ve kontrol masasında yapılan ön inceleme sonucunda numuneler fiziksel muayene süreci için muayene istasyonlarına aktarılacaktır.

6. FİZİKSEL MUAYENE

Teknik muayene sürecinde incelenen ürünlerin muayene istasyonlarında kontrolleri yapıldıktan sonra fiziki muayene sonuçları DBYS portalına aktarılacaktır.

Numunenin fiziksel ölçümlerinde aşağıdaki cihazlar kullanılacaktır;



Şekil 3 Mühengir.



Şekil 4 Hassas Terazı



Tasarlanan Doğrulama ve Kontrol Ekipmanları

Ambalaj/etiket üretim tesislerinde kullanılacak kontrol ve doğrulama donanımadır.

- Özel mürekkep kontrolü,
- DYS İşaretinin doğrulanabilirlik kontrolü,
- Ürün barkodunun DBYS'ye kayıtlı olup olmadığının kontrolü



Şekil 1 Masaüstü Kontrol ve Doğrulama Donanımı

Ambalaj/etiket üretim tesislerinde, saha uygulamaları sırasında veya manuel iade noktalarında kullanılabilecek anlık doğrulama yapabilen kontrol ve doğrulama donanımadır.



Şekil 2 El Tipi Kontrol ve Doğrulama Donanımı

Tasarlanan Doğrulama ve Kontrol Ekipmanları



Manuel İade Noktaları

- **Manuel toplama sisteminin** çalışma prensibinin görülmesi için el terminali ve mobil uygulama test süreci tamamlanmıştır.

Sadece Logo ve barkod verileri özel optik okuyucu ekipmanlarla okunarak doğrulanır.

Şişe şekli ve materyal türü gözle muayene edilerek tespit edilir.

Kabul edilen şişeler ezilmeden/kırılmadan depolanır ve Doğrulama Tesislerine (tekrar kontrol edilip ezilmek/kırılmak üzere) gönderilir.

Sürekli bir personel çalıştırılması gereklidir.



Tasarlanan Doğrulama ve Kontrol Ekipmanları



Depozito İade Makinelerinde ve Doğrulama Tesislerinde kullanılacak kontrol ve doğrulama donanımadır.

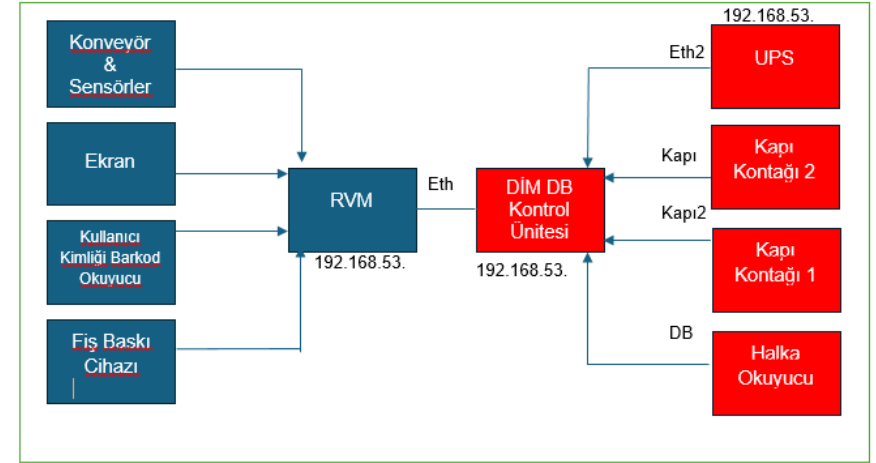
- Özel mürekkep kontrolü,
- DYS İşaretinin doğrulanabilirlik kontrolü,
- Ürün barkodunun DBYS'ye kayıtlı olup olmadığının kontrolü
- Ürünler uygun ise ünite içerisine kabul edilmesi,
- Ürünler uygun değil ise iade işleminin reddedilmesi



DİM DB Kontrol Ünitesi Bileşenleri:



RVM Kontrol Ünitesi Bileşenleri:



Otomat - Depozito İade Makinası (DİM)



- Online bağlantıya sahip,
- Yekpare bir yapı şeklinde kapalı olarak tasarlanmış,
- Görsel, fiziksel ve barkod verilerini sistem veri tabanında ki veriler ile karşılaştırma yapılmasına imkan verecek şekilde tanıyıp işleyebilen ve doğrulama yapılmasına imkan tanıyan optik okuyucular,
- İşlenen ürünün sisteme tekrar kabul edilmemesi dahil Yöneticinin (TÜÇA) Test ve muayene işlemlerinden geçen Onaylı/Tescilli makina,
- İşletilmesi, bakımı ve kullanımında teknik destek garantisi,



TÜRKİYE'YE ÖZEL EKİPMAN TASARIM VE ÜRETİMİ OTOMAT/MAKİNE STANDARDİZASYONU ve YETKİLENDİRME SÜREÇLERİ



Sistemin Merkezi olarak ve TÜÇA-Darphane kontrolünde işletilmesi için;

- **Zorunlu Depozito Yönetim Sistemi Depozito İade Makinesi Teknik Özellikler Kılavuzu**
- **Depozito İade Makinesi Tescil Kılavuzu**
- **Depozito Yönetim Sistemi DİM Üreticileri Yetkilendirme Kılavuzu**
- **Ekipmanların üretim ve kullanım standartlarına ilişkin ilgili ek dokümanlar** hazırlanmış ve dbys.gov.tr web sitemiz üzerinden paylaşılmıştır.

Toplamda **29 adet DİM Üreticisi** sisteme kayıt olmuş, **13** adet firma (**RVM Systems, ACO Geri Dönüşüm, GDS Geri Dönüşüm, EcoVend, Revego, Timtaş, Optimum, DSS, Frozen-REDEPOSIT, Sürtaş, AKE Çevre, Smartup, Timtaş, Tomra**) Ön Yetkilendirme almıştır.

Tescil ve yetkilendirme süreçlerinin tamamlanması için ilgili ekranlar dbys.gov.tr DİM Üretici Modülü üzerinde hazır hale getirilmiştir.

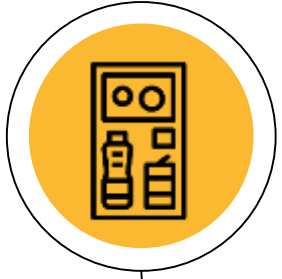
TÜRKİYE'YE ÖZEL EKİPMAN TASARIM VE ÜRETİMİ OTOMAT/MAKİNE STANDARDİZASYONU ve YETKİLENDİRME SÜREÇLERİ



Ulusal ölçekte depozito yönetim sistemi kurulması, işletilmesi, izlenmesi ve denetimine yönelik faaliyetler kapsamında Depozito Saha Yönetim Sistemi (DSYS) sürecinde kullanılacak olan makine ve donanımların ülkemize özgü araştırma ve geliştirme faaliyetleri sonucunda;

1. Sistemin güvenlik unsurlarının yerli proje kapsamında geliştirilmesi ve denetiminin kamu otoritesi tarafından sağlanması,
2. DSYS ekipmanların yurt içi üretiminin teşvik edilerek yerli üretimin arttırılması,
3. Yıllara sari DSYS maliyetlerinin düşürülmesi,
4. Rekabet ortamının oluşturularak yerli makine –donanım kapasitesinin geliştirilmesi,
5. Ulusal ölçekte yeşil ve dijital dönüşüme öncülük ederek, ilgili paydaşlar arasında merkezi bir yönetim sistemiyle yürütülecek ulusal depozito sisteminin diğer ülkelere teknoloji ihracının sağlanması hedeflenmektedir.

DEPOZİTO SAHA YÖNETİM SİSTEMİ KURGUSU



1

İade Noktaları

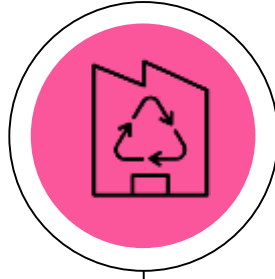
İade Noktalarını kurmak,
işletmek



2

Toplama, Taşıma

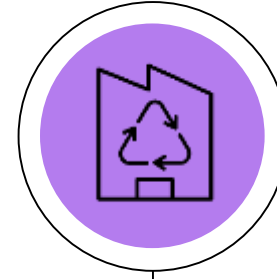
İade Noktalarında biriken
boş ambalajları toplamak
ve taşımak



3

Aktarma Merkezleri

Toplanan depozitolu boş
ambalajların geçici olarak
depolanması gerektiğinde
kullanılacak aktarma
merkezlerini kurmak,
işletmek



4

Doğrulama Tesisleri

Doğrulanmak üzere
iade alınmış depozitolu
boş ambalajların
doğrulamasını yapacak
doğrulama tesislerini
kurmak, işletmek



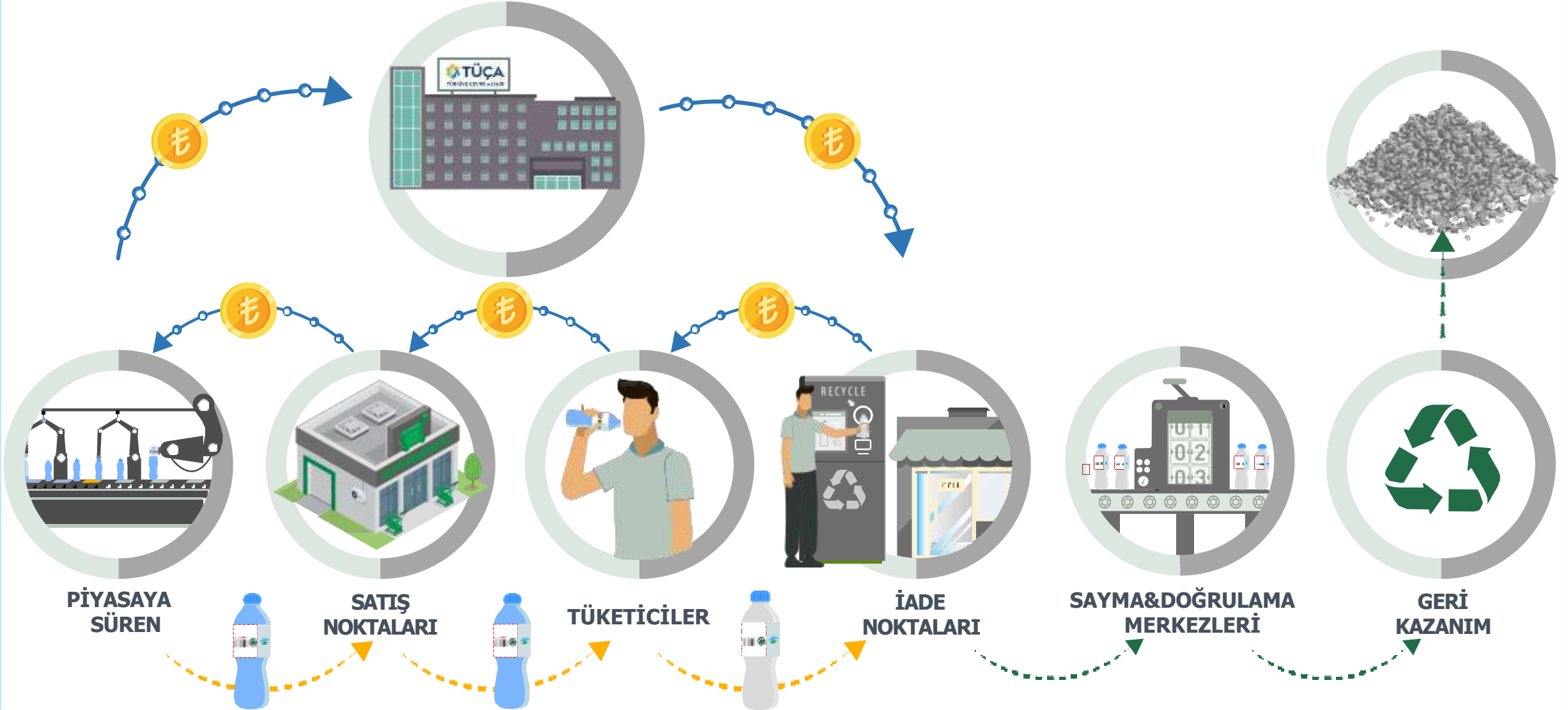
5

Geri Kazanım

Boş ambalajların depozito
ücretlerinden arındırılması
sonrasında DBYS'de kayıtlı
olan geri kazanım tesislerine
teslim edilmesini sağlamak

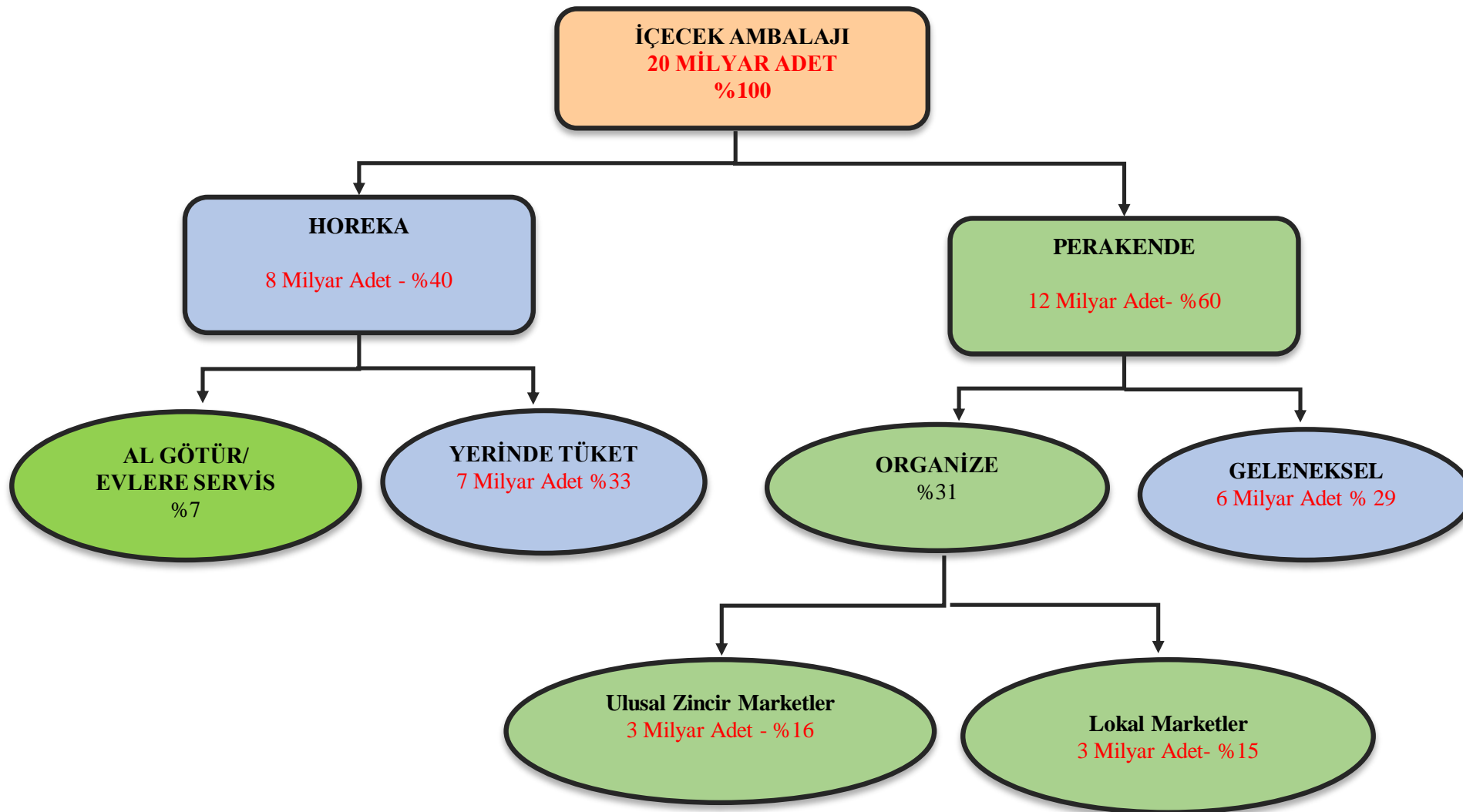


ZORUNLU DEPOZİTO YÖNETİM SİSTEMİ AKIŞ ŞEMASI





Depozito Saha Operasyonları ve Uygulama Planlaması



Depozito Saha Operasyonları ve Uygulama Planlaması



TÜRKİYE YEREL YÖNETİMLER		
İL SAYISI	81	
İLÇE SAYISI	973	
	≥250.000 Nüfuslu Büyükşehir İlçe Belediyeleri	94
	<250.000 Nüfuslu Büyükşehir İlçe Belediyeleri	425
	Büyükşehir Dışındaki İl Merkez İlçe Belediyeleri	51
	Büyükşehir Dışındaki İl Merkez İlçe Belediyeleri Dışındaki Belediyeler	403
BELEDİYE SAYISI	1.392	
MAHALLE SAYISI	50.488	
MAHALLE SAYISI DAĞILIMI	0-1.000 Nüfuslu	38.468
	1.001-2.000 Nüfuslu	4.325
	2.001-5.000 Nüfuslu	3.499
	5.001-10.000 Nüfuslu	2.010
	10.001-20.000 Nüfuslu	1.439
	20.001-50.000 Nüfuslu	691
	50.000 ve üzeri Nüfuslu	56

TÜRKİYE KAMUSAL ALANLAR (SABS)		Kayıtlı Tesis
AKARYAKIT İSTASYONLARI ve DİNLENME TESİSLERİ		10.967
ALIŞVERİŞ MERKEZİ		328
EĞİTİM KURUMU VE YURTLAR	KREŞ VE GÜNDÜZ BAKİMEVİ	28
	OKUL AİLE BİRLİĞİ	986
	ANAOKULU	3.061
	İLKOKUL	13.427
	ORTAOKUL	10.556
	LİSE	7.570
	YÜKSEKOKUL	370
	ÜNİVERSİTE	408
	YURT	1.098
	DİĞER	6.446
SAĞLIK KURULUŞU	HASTANE	1.311
	SAĞLIK OCAĞI+AĞIZ VE DİŞ SAĞLIĞI+ASM+LABO.	4.431
HAVALİMANI		61
KONAKLAMA İŞLETMELERİ - OTELLER (Öğretmenevleri dahil edilmemiştir)	100 ODA VE ÜZERİ KAPASİTELİ	1.145
	50-99 ODA ARASI KAPASİTELİ	238
	50 ODA ALTI KAPASİTELİ	0
LİMAN ve MARİNA	LİMAN	138
	İSKELE	16
	MARİNA	30
ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ		559
TREN ve OTOBÜS TERMİNALİ		116

Depozito Saha Operasyonları ve Uygulama Planlaması



- 2025 yılı içerisinde Depozito Yönetim Sistemini kurmak için en az 2000 DİM altyapısı kurularak peyderpey ulusal sisteme geçiş planlanmaktadır.
- 2025 yılı içerisinde 5 bin noktada manuel iade noktası,
- 2025 yılı başından itibaren Belediyeler, Millet Bahçeleri ve Üniversitelerde geçiş uygulamaları başlatılacak.
- İl düzeyinde pilot uygulamalar ile yayılım sağlanacak,
- 400 m² üzeri zincir marketler, alışveriş merkezleri, oteller, restoran ve kafeteryalar gibi alanlar uygulamaya dahil edilecek.
- 3 yıl içerisinde de 30 bine ulaşması hedeflenmektedir



Almanya	Danimarka	Litvanya	Romanya
<p>Nüfus 83,2 milyon</p> <p>Ambalaj Sayısı: 20,4 milyar adet/yıl</p>	<p>Nüfus 5,8 milyon</p> <p>Ambalaj Sayısı: 2 milyar adet/yıl</p>	<p>Nüfus 2,8 milyon</p> <p>Ambalaj Sayısı: 0.8 milyar adet/yıl</p>	<p>Nüfus 19,2 milyon</p> <p>Ambalaj Sayısı: 0.8 milyar adet/yıl</p>
<p>Depozito Ücreti € 0,25</p> <p>İade Noktalarının Sayısı 130.000</p> <p>İade Alma Yöntemi 90% Otomatik, 10% Manuel</p>	<p>Depozito Ücreti € 0,13- 0,20- 0,30</p> <p>İade Noktalarının Sayısı 3.000 (12 Adet <i>Kamusal İade Merkezi</i>)</p> <p>İade Alma Yöntemi 95% Otomatik, 5% Manuel</p>	<p>Depozito Ücreti € 0,10</p> <p>İade Noktalarının Sayısı 2700</p> <p>İade Alma Yöntemi 91% Otomatik, 9% Manuel</p>	<p>Depozito Ücreti € 0,10</p> <p>İade Noktalarının Sayısı 3000</p> <p>İade Alma Yöntemi Otomatik (Süreç devam ediyor)</p>
<p>Sistem Operatörü Piyasaya Sürenler ve Perakendeciler: Deutsche Pfandsystem GmbH (DPG)</p> <p>İade Noktalarının Kurulması Perakendeciler</p> <p>Taşıma/Toplama Sorumlusu Yetkili-Lisanslı İşletmeler</p>	<p>Sistem Operatörü Perakendeciler ve Bira Üreticileri: Dansk Retursystem A/S</p> <p>İade Noktalarının Kurulması Perakendeciler</p> <p>Taşıma/Toplama Sorumlusu Sistem Operatörü</p>	<p>Sistem Operatörü Litvanya Derneği, Bira Fabrikaları Birliği, Litvanya Ticari İşletmeleri Birliği ve Litvanya Doğal Maden Suyu Üreticileri Birliği: (USAD)</p> <p>İade Noktalarının Kurulması Perakendeciler ve HOREKA</p> <p>Taşıma/Toplama Sorumlusu Sistem Operatörü</p>	<p>Sistem Operatörü (RETURO)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Romanya Bira Üreticileri Birliği ✓ Alkolsüz İçecek Üreticileri Birliği ✓ Perakendeciler Birliği ✓ Çevre Bakanlığı (%20) <p>İade Noktalarının Kurulması Perakendeciler</p> <p>Taşıma/Toplama Sorumlusu Sistem Operatörü</p>



- Depozito Yönetim Sistemi saha operasyonlarına yönelik alternatif uygulamalar için ilgili **sektör birlikleri** ile görüşülmüştür.
- Depozito Saha Yönetim Sisteminin operasyonlarının gerçekleştirilmesine yönelik ilgili firmalar (**Zincir Marketler ve Üreticiler**) ile görüşülmüştür.
- Depozito Saha Yönetim Sistemi operasyonlarının yönetsel yapısına yönelik **ilgili kurumlar** ile görüşülmüştür.



SAHA OPERASYONLARININ YÖNTEMİNİN BELİRLENMESİ

SEKTÖR-TOBB-TESK görüşmeleri sonucunda;

- ✓ Üretici Sorumluluğu ilkesine dayalı olan,
 - ✓ Şeffaflık açısından Kamu Otoritesinin de içerisinde yer aldığı,
 - ✓ Üretici ve satış noktalarını temsil eden Meslek Kuruluşlarının sistemin paydaşı olduğu ,
- İş Modelinin uygulanması hususlarında mutabık kalınmıştır.**

Üreticilerin ve Satış Noktalarının fiilen katılım sağladığı bu İş Modelinin;

- ✓ uygulamanın efektif bir şekilde tüm ülkeye yayılmasında fayda sağlayacağı,
 - ✓ maliyetlerin düşürülmesi ve hurda kaynaklı hammaddeye ulaşmak açısından önemli katkılar sağlayacağı
 - ✓ sıfır atık uygulamaları dahil diğer tüm atık yönetim sistemlerine büyük destek vereceği,
- hususlarında görüş birliği oluşmuştur.**

E-CÜZDAN Uygulaması (Emlak Katılım Bankası ile Protokol)



- Depozito Yönetim Sistemi bankacılık altyapısının Emlak Katılım Bankası tarafından işletilmesi için 16 Kasım 2023 tarihinde
 - E-Cüzdan altyapısı,
 - DYS tahsilat ve ödeme işlemleri,
 - Kartlı ödeme sistemleri ve/veya elektronik ödeme hizmetleri gibi dijital uygulamalarkonuları için protokol imzalanmıştır.
- DYS Mobil Uygulama ve E-Cüzdan altyapısı hazırlanmış olup kullanıma hazır hale getirilmiştir.



PİLOT UYGULAMALAR-KIZILCAHAMAM/ANKARA

SOĞUKSU MİLLİ PARKI GİRİŞİ



SIFIR ATIK BAHÇESİ



ŞEHİTLER PARKI



CUMHURİYET MEYDANI



KIZILCAHAMAM BELEDİYESİ



MİLET PARKI GİRİŞİ





PILOT UYGULAMALAR-BAKANLIK BİNASI/ANKARA





Nerelere Kurulabilir?

- Havaalanı
- Otopark
- Metro/Tren İstasyonları
- Liman ve Marinalar
- Şehir meydanları,
- Kampüslü Üniversite ve okullar,
- Millet Bahçeleri
- Şehir Hastaneleri
- AVM ve Otoparkları
- Stadyum ve Spor Salonları



DOĞRULAMA TESİSİ ÖRNEKLERİ





SİSTEMİN GETİRİLERİ Ülke Hedefleri

ÇEVRESEL

- Çevre kirliliğinde azalma
- Karbon emisyonlarının azaltılması
- Düzenli depo sahalarının ekonomik ömrünün artması

SOSYAL

- İlave istihdam ve ekonomiye destek
- Vatandaşların geri dönüşüm sistemine katılımını görünür hale getirme
- Çevre bilincinin artması
- Tüketici alışkanlıklarını değiştirme

EKONOMİK

- Daha verimli ve sürdürülebilir geri kazanım sistemi
- Ekonomik değeri yüksek geri dönüştürülmüş malzemeler
- Belediyelerin çevre hizmetlerinde maliyet azaltımı
- Birincil hammadde ihtiyacının azalması ve hammadde ithalatında azalma

KÜRESEL

- Döngüsel ekonomi konseptine uyum
- Türkiye'nin küresel sürdürülebilir kalkınma eylemine katılımının desteklenmesi



Hedef

- 120 Milyon Euro yıllık yaklaşık geri kazanım geliri,
- 250 Milyon Euro hammaddeden tasarruf,
- 50 milyon Euro atık ithalatından azalma,
- 100 milyon Euro yerel yönetimlerde nakliye, atık bertaraf ve elektrikten tasarruf.
- Yıllık yaklaşık 520 Milyon Euro milli ekonomik kazanç sağlanacaktır.

Dinlediğiniz için teşekkürler.

Türkiye Çevre Ajansı

2024



Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir

Teşekkürler.



Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPACevre



@turkiyedonguseleekonomi

@ipa.cevre



@trdonguseleko

@ipacevre



Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre/Environment TÜRKİYE



Türkiye Döngüsel Ekonomi

IPA Çevre

dongusel.csb.gov.tr